

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถสนองวัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย และประเด็นที่จะทำการวิจัยและสามารถตอบสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ได้ครบถ้วนจึงได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

1. ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 193 คน (ที่ทำการปกครองอำเภอกันทรวิชัย, 2554 : 4)

1. กำนัน	จำนวน 10 คน
2. ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 183 คน
	รวมทั้งสิ้น 193 คน

2. ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่

1. นายบุคดี ศาลารักษ์	กำนันตำบลขามเฒ่าพัฒนา
2. นายสุบัน ชุ่มอภัย	กำนันตำบลท่าขอนยาง
3. นายอดิศร เหล่าสะพาน	กำนันตำบลขามเรียง
4. นายสฤยดี กาสีแพง	กำนันตำบลกุคไส้อ้อ
5. นายทองล้วน เหล่าหา	กำนันตำบลศรีสุข

6. นางสาวจิราณี ตรีพรหม	ผู้ใหญ่บ้านขามเจริญ
7. นางลำปาง ทองขัน	ผู้ใหญ่บ้านเขว้าใหญ่
8. นายทองศูนย์ เจียงคำ	ผู้ใหญ่บ้านคันธาร
9. นางนิออน ชินปะ	ผู้ใหญ่บ้านหนองคู
10. นายสุริยา วิชาพง	ผู้ใหญ่บ้านท่าขอนยาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด ได้แก่

1.1 แบบสอบถาม

1.2 แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการวิจัยเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดซึ่งเกี่ยวกับบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชน 5 ด้าน คือ ด้านการบังคับ ด้านการหลีกเลี่ยง ด้านการปรองดอง ด้านความร่วมมือร่วมใจ และด้านการประนีประนอม แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) รวม 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 – 73) แยกประเด็นคำถามครอบคลุมบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 5 ด้าน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

2.1 เก็บรวบรวมและศึกษาหลักการขั้นต้นจากเอกสาร คู่มือ ระเบียบกฎหมาย แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านประเมินความสอดคล้องและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร IOC (Index of item objective congruence) เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

3. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความถูกต้องของรูปแบบแบบสอบถาม (Format) และการใช้ภาษา (Wording) เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดย ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1.1 นางศมน วิชานโท วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.1.2 นางสมทรง อาจลออ วุฒิการศึกษา ค.บ. (ภาษาไทย) ตำแหน่งครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.1.3 นายศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสัน วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผล) ตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล

ผลการตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อเท่ากับ +1

3.2 ตรวจสอบคุณภาพด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน หาอำนาจจำแนกรายข้อ ได้ค่าระหว่าง 0.20 ถึง 0.76 แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .931

3.3 การสร้างแบบสัมภาษณ์

3.3.1 ศึกษาเอกสารและตำราต่างๆ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 ร่างคำถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.3 เสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

3.3.4 เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3.3.5 พิมพ์ฉบับจริงเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้ช่วยผู้วิจัยและร่วมกันเก็บข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย นำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. นัดหมายวัน/เวลา/สถานที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
5. ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ซึ่งสมบูรณ์ถูกต้องทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส

(Coding form)

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ ตามกำหนดไว้ 5 ระดับ ให้คะแนน ดังนี้

มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เสศ. 2551 : 186)

- 4.21 – 5.00 หมายความว่า มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายความว่า มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับมาก
- 2.61 – 3.40 หมายความว่า มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายความว่า มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายความว่า มีบทบาทการแก้ไขปัญหาในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ใช้สถิติ t -test (Independent Sample) จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ใช้สถิติ F -test (One -Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 กรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยวิธีการ LSD (Least -Significant Different)
4. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชุมชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็นความหมาย และแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอด้วยการพรรณความ